

# Fons UYTTERHOEVEN

## Gewezen bisschoppelijk afgevaardigde onderwijs

Als inspecteur zowel als in de bisschopsraad van het aartsbisdom was hij niet zelden die ene leek tussen priesters, maar dat weerhield Fons UYTTERHOEVEN (68) er niet van het beleid te herinneren aan de basis. „Uiteraard hebben we voorgangers nodig, gewijden, maar ook een flinke dosis realisme.”

# ‘Godsdienst is te lang opgelegd goed geweest, zonder smaak’

Jozefien VAN HUFFEL

Of hij nu een vergadering inleidt of een lezing geeft, haast altijd verwijst Fons UYTTERHOEVEN naar het evangelie van de dag. Toen zijn afscheid werd gevierd, was dat het verhaal van Elisabet en van het kind dat bij Maria's groet opspringt in haar schoot. „Precies wat ik ervaar als een van de kleinkinderen de oprit oprent”, zegt hij. „Als wij niet zouden herkennen wat Elisabet ervaart, dan was de Bijbel een verhaal van buitenaardse wezens.”

– Was u voorbestemd voor het onderwijs?

Toen ik jong was, beslisten ouders nog over de studiekeuze. Mijn vader was onderwijzer en stuurde zijn zonen naar de normaalschool. Nadien had ik het geluk op een experimentele school te belanden. De regering wilde de leerplicht, toen tot veertien jaar, uitbreiden en dat had vooral gevolgen voor landbouwerzonen. Er was een nieuw soort beroepsschool nodig. We gaven alle vakken, hadden leerplannen noch handboeken en werkten zowat elke zaterdag met alle leerkrachten aan de stof.

Op een dinsdag werd een nieuw leerplan godsdienst voorgesteld. Alleen ik was vrij. Ik keerde terug met het besef dat we iets belangrijks verwaarloosden. We lieten het vak zweven, want hadden te veel werk met de rest. Ik gaf me op om enkel godsdienst te geven. Daar begon de rode draad in mijn leven. Ik werd de eerste leek die inspecteur katholieke godsdienst was, van daaruit werd ik gevraagd voor de bisschopsraad. Ik zeg altijd dat ik twee grote geschenken ontving: nooit moest ik solliciteren en ik studeerde pas godsdienstwetenschappen toen ik al een leven, een vrouw en kinderen had. Alle theorie viel meteen in de realiteit.

– Hoe leest u zelf het evangelie?

Ik ontdeed de tekst eerst van zijn goddelijkheid en lees hem als literatuur. Door te achterhalen hoe mensen in verhalen God ontdekten, ontdek ik Hem op mijn beurt. Neem het kerstverhaal, waarin drie groepen op weg zijn. Uiteraard gaan de herders naar de stal, want er brandt onverwacht licht. Dan echter vinden ze iets ongelooflijks, dat ze alleen kunnen beschrijven door het te hebben over zingende engelen. Net als hen wil ik in het onverwachte het buitengewone ontdekken.



Fons Uytterhoeven: „Ik ging pas godsdienstwetenschappen studeren toen ik al een leven had.” © Frank Bahnmüller

Godsdienst is helaas te lang opgelegd goed geweest. Mijn moeder legde ook op, in bokalen met een rubberen sluiting, maar na twee jaar was de groene selder niet meer groen en ook niet zo lekker meer. Als je godsdienst alleen wil bewaren, verliest het de smaak en de vitamines.

„De dialoog zit in kleine, onnozele dingen. Je giet ze niet in wetten en regels”

– U sloot af als bisschoppelijke afgevaardigde met een boek over de katholieke dialoogschool. Is dat het juiste model voor deze tijd?

De geschiedenis herhaalt zich, hoor je vaak, maar ik heb het gevoel dat dat nu niet opgaat. Dit is een unieke tijd, met een veelheid aan gebeurtenissen die mens en samenleving onrustig maken. In die tijd word ik bevroegd door Iemand die me aanmaant op een bepaalde manier in de wereld te staan, maar ook door mensen die anders denken maar het ook

goed menen. Je moet bewust omgaan met je eigen referentiekader en bereid zijn dat te verlaten.

In *Een uitdagend Woord*, uitgegeven ter gelegenheid van mijn afscheid, vertel ik vooral hoe die dialoog in kleine, onnozele dingen zit. Ik heb het bijvoorbeeld over Freddy, die op sneeuwklassen door een weddenschap stomdronken was op het moment dat we ski's gingen passen. „U zei toch dat hij er geen kreeg”, merkten de leerlingen op toen ik toch ski's regelde. Ik vertelde hen dat er in de bus Iemand tot mij gesproken had. En neen, dat was niet de buschauffeur. Op dat moment kon ik hen meer bijbrengen dan in vier jaar godsdienstonderwijs.

– Evolueert het katholiek onderwijs in de juiste richting?

Het is allereerst ongelooflijk dat het standhield, terwijl religie zo naar de achtergrond verdween. Nu zitten we echter op een keerpunt. We mogen onszelf niet in slaap sussen met leerlingenaantallen, we moeten onze comfortzone verlaten. Ik ben blij dat ik op enkele

punten mocht helpen, zoals het stimuleren van schoolbesturen om globaal te denken, verder dan de eigen school, het vernieuwd werk maken van identiteit en het herdenken van de band tussen Kerk en onderwijs.

– Kunt u het katholiek onderwijs nu loslaten?

De mens gaat met pensioen, de droom niet. Aanbiedingen om te zetelen in schoolbesturen sla ik echter af. Wat ik leerde, wil ik nu toepassen in de parochie. Ik begon in 1967 en het is goed geweest, straks word ik zelf opgelegd goed. Bovendien was het onderwijs slechts mijn secundaire benoeming. Eerst en vooral ben ik benoemd als zoon, broer, echtgenoot, vader en schoonvader. Ik vind het dus vreemd als mensen me nu schrijven dat ik eindelijk meer kan genieten. Ik genoot altijd al zo van het leven, dat het niet meer hoeft te zijn.

Meer over *Een uitdagend Woord* vindt u op bladzijde 15.

Reageren op dit artikel? Dat kan op [lezersbrieven@kerknet.be](mailto:lezersbrieven@kerknet.be)